

Seenevihm

Iga tugevam tuulehoog piserdas Jaagupile näkku peenikest ja sooja vihma. See oli mõnus tunne. Poiss ajas pea kuklasse ja hõõrus kätega põskedelt piisku laiali.

Sadas juba kolmandat päeva. Lõpuks ometi. Peaaegu kogu suvi oli olnud palav ning kõrvetav. Nüüd oli õhus aimata sügist. Jaagupi jaoks tähendas see teadmine veidi naljakat õõnsat tunnet kõhus. Sel sügisel läks ta kooli. Esi-
messe klassi. Jaagup tahtis kooli ja ootas seda minekut väga, aga ikkagi te-
kitas lähenev sügis temas veidi kõhedust.

“Nüüd pole muud kui seenele!” kostis kuuri poolt isa hääl.

Sealtsamast tuli ta ise, kummaski käes kolm korvi. Jaagup unustas oma ärevad mõtted ja läks isale vastu. Seened olid isa suur kiring. Kogu augustikuu oli ta kannatamatult taevasse vahtinud, kuid seal üleval säras vaid silmi-
pimestav päike. Ei ühtki tumedamat pilveraasu, rääkimata vihmast. Aga see-
ned kasvavad teadagi ainult vihmaga.

Eriti morniks muutus isa suve lõpu poole rannas. Ta ei saanud aru, kuidas inimesed suutsid päevad läbi päikese käes lamada ja ennast pruuniks praadida. Tema jaoks oli see enesepiinamine.

“Kangelased!” raputas isa pead. Talv läbi rabavad tööd ja suvel lasevad end vabatahtlikult päikesel kõrvetada.

Seenelkäimine oli hoopis teine asi. Siis jalutasid vaikselt metsavilus, otsisid riiskaid või puravikke ja kuulasid linnulaulu. Tõeline puhkus.

Jaagupile meeldis samuti seeni korjata, aga rannas oli tema arust veelgi toredam. Sai Teele ja Kaspariga vees hullata, palli mängida või liivalosse ehitada. Ka väikevend Artur lõi ehitusel kaasa ja pätsutas mõnuga märga liiva.

“Lapsed! Seenele minek!” hüüdis isa keset õue seistes.

“Mina olen valmis,” kinnitas Jaagup. “Näe, isegi nuga on mul kaasas,” näitas ta isale väikest taskuväitsa, mis käis klõpsti kokku ja mahtus täpselt peopesasse. Selle noa oli Jaagupile kinkinud vanaisa.

“Aga teised?” küsis isa. “Kus Teele ja Kaspar on? Ja ema? Ega nemad siis koju ei jää. Mida rohkem meid metsa läheb, seda suurema saagi saame.”

Jaagup läks joostes tuppa ja hõikas ülejäänud pere välja. Isa sättis juba vahepeal kuuri all jalgrattad valmis.

Ema tuli, Artur süles ja vaatas isa sahmerdamist.

“Mis kiire sul nende seentega on? Pole veel õieti vihmagi tulnud.”

“Kuidas kiire!” imestas isa. “Kolmas päev juba sajab, aga me pole metsa saanudki. Kogu suve olen seda hetke oodanud. Ja ega me siis esimene kord kaua ei ole. Korjame natukene, ainult kaste jagu.”

Kui Teele ja Kaspar kuulsid, et minnakse ratastega, olid nemad nõus kampa lööma.

Varsti sõitis mööda külavaheteed metsa poole kogu Orunurme pere. Kõige ees Teele ja Kaspar, siis Jaagup, kes püüdis vanemal vennal-õel kõigest väest kannul püsida, ja lõpuks ema ning isa, kelle ratta pakiraamile kinnitatud toolis istus tähtsa näoga väike Artur. Tähtsa näoga sellepärast, et tal oli kiiver peas nagu teistel lastel. Ja rattakiiver on ühele pisikesele poisile, kes veel õieti rääkidagi ei oska üks ütlemata uhke asi.

Metsa jõudes sai igaüks kätte väikese korvi ja seenenoa.

“Mis seeni me siis korjame?” küsis Kaspar.

“Mina tahan ainult kuuseriisikaid,” kuulutas ema. “Need on ikka üle kõige.”

“Mina korjan puravikke!” hüüdis Teele.

“Häid seeni on ju veel väga palju,” läks isa hasarti. “Kaseseenened, pilvikud, võiseened, kännuseened...”

“Mina tatikaid ei korja!” jäi ema endale kindlaks. “Ainus seen on kuuseriisikas.”

“No mis sa nüüd räägid!” laiutas isa käsi.

“Jah, näiteks puravikud on ju kõige paremad seened,” kaitses Teele oma lemmikuid.

Sel kombel vaieldes jõudis pere juba päris sügavale metsa. Siin-seal punetas pohli, kohati kasvas mätastel veel hiliseid mustikaid. Mida aga keegi kusagilt ei leidnud, olid seened. Seeni polnud. Mitte kõige väiksematki.

Küll otsiti sambla seest ja kuuskede alt, kändude pealt ja kõdunenud lehtede vahelt – mets oli seentest tühi.

“Mis jama see on?” imestas isa.

Ema muigas. “Ma ütlesin kohe. Terve suvi pole sadanud ja nüüd tahad pärast paari piiska vihma korraga seeni.”

Isa kratsis löödult kukalt.

Korraga nägi Jaagup maas kummalist kõverikku oksa, mille küljes kasvas väike kasepahk.

“Näete, mis mina leidsin!” näitas ta teistele oma avastust.

“Täitsa sünge,” tunnistas Kaspar oksa lähemalt.

“Sellest saaks teha midagi huvitavat,” arvas ema. “Kui neid rohkem varuda, siis oleks talvel mõnus meisterdada.”

Nüüd hakkas kogu pere hoopis teise pilguga metsas ringi vaatama ning varsti olid kõigil käed ja kaenlad täis kõveraid oksa, pahklikke ronte, käbisid ja sammalt. Isegi väike Artur hoidis kummaski käes männikäbikest ja lalises rahulolevalt:

“Äbi, äbi!”

Läks tublisti vaeva, et kogu seda kraami koju vedada. Ikka kippus mõni oks või juurikas rattakodarasse kinni jääma, aga lõpuks jõuti õnnelikult koju.

“Saime alles noosi!” hõiskas Jaagup rahulolevalt.

“Ilusa noosi,” noogutas Kaspar. “Ainult kõht on hirmus tühi.”

Isa, kes trepil istudes parasjagu kummikuid jalast tõmbas, vaatas kavala näoga poiste poole.

“Aga söök ongi ju valmis.”

“Mis söök?” hüppas Kaspar püsti ja tormas näljasena isast mööda köögi poole.

“Samblasupp!” hüüdis isa üle õla talle järele.

Suvi saab otsa

Mõni päev enne augusti lõppu pööras ilm ootamatult soojaks. Nii sai lõunalaua jälle aeda vana tamme alla katta ja pärast väikest mustikakooki, mille kõrvale ema ja isa oma igapäevase pärastlõunakohvi joid, heitis kogu pere õuemurule pikutama.

See oli suvepäeva üks toredamaid hetki. Lamada selili ja vaadata taevas liikuvaid pilvekujusid. Ja kui pilvi polnud, vedasid kõrgel-kõrgel lendavad lennukid sinisele laotusele valgeid hääletuid triipe.

Jaagupi jaoks oli põnev mõelda, kust need lennukid kõik tulid ja kuhu läksid, samal ajal kui tema siin oma koduõuel taevasse vahtis. Isa arvates tulid lennukid kaugelt Jaapanist ja lendasid siis Rootsi või Taani või Saksa- maale.

Korraga tõusis ema tekilt püsti, vahtis hoolega ülespoole ja näitas siis teistele väikest täppi, mis tiirles ühe koha peal pisut madalamal kui lennukite valged triibud.

“Näete, kotkas!” hüüdis ta.

Must täpp taevas tegi mõned aeglased tiirud ja võttis siis suuna lõuna poole, kus asusid suured laaned ja rabad.

“Küll lendab ikka kõrgel!” imestas Kaspar. “Võimas lind.”

“Väga võimas,” nõustus isa.

Mõne hetke vaatasid kõik vaikides kotka lendu.

“Ja ongi suvi läbi,” ütles isa viimaks. “Ülehomme pakime asjad kokku ja sõidame linna lennukitele järele.”

“Ära seda meelde tuleta,” palus Kaspar.

“Räägime siis parem, mis sellest suvest kõige rohkem meelde jäi?” püüdis ema mõtted mujale viia.

Kaspar ei pidanud pikalt mõtlema.

“Hea suvi oli!” ütles ta. “Tõesti hea. Ja Artur hakkas rääkima.”

“Alla! Alla!” hüüdis väikemees kilgates.

Kõik naersid, sest tegelikult tahtis Artur hoopis veelgi kõrgemale.

Ärasõit

Ärasõidupäev jõudis kätte. Hommikust peale käis kõva sagin ja sahkerdamine. Isa ja ema pakkisid asju, katsid voodid ning toolid riietega, seadsid talu talveks puhkama. Teele, Kaspar ja Jaagup panid oma kotid ise kokku. Kraami oli kõvasti. Jaagup ei raatsinud suve jooksul kogutud asju maale jätta. Kõik tuli linna kaasa võtta: vibu ja pööningult leitud portfell, kus sees vanad maakaardid; hantlid ja mootorratturi prillid, mis Anton talle kahe hobuseraua vastu vahetas; mõned tühjad piimapudelid ja koorepurgid, mida praegu enam ei tehtud; mutrid, vedrud, pikad naelad ja veel palju, palju muud värki.

“Kõike seda kola nüüd küll kaasa ei vea,” teatas isa. “Meil ei mahu vajalikudki asjad autosse ära.”

Aga Kaspar ja Jaagup kasutasid kavalust. Nad pakkusid end appi pakke autosse kandma ja kõige muu tarviliku varjus sokutasid ka oma asjad pagasiruumi ning järelkärusse. Teelel oli samuti palju kraami. Aga võrreldes poistega mahtusid tema asjad kenasti väikesesse kohvrisse. Mis tüdrukutel viga, mõtles Jaagup kadedalt. Neil on ainult mingid paelad ja pandlad, niidid ja nõöbid. Võta kaasa palju süda lustib. Keegi ei pahanda.

Lõpuks sai siiski kogu koorem õnnelikult peale. Isa keeras taluukse lukku ning pere istus autosse. Ärasõit võis alata.

“Piss, piss!” tegi järsku väike Artur.

“Miks sa siis varem ei öelnud!” ohkas isa, kes käivitas juba autot. “Kaspar, mine tee vennaga piss põõsa taga ära.”

Kaspar puges koos Arturiga autost välja, aga varsti tulid vennad tagasi. Artur nuttis.

“Altuli potti! Altuli potti!” korrutas ta nuuksudes.

Isa keris autoakna alla.

“Mis ta tahab?”

Kaspar kehitas õlgu.

“Kartulikotti.”

“Misasja? Kartulikotti?” imestas isa.

“Nii ta ütles. Ma ei tea, miks ta seda tahab.”

“Altuli potti!” jorras Artur vahetpidamata edasi.

Nüüd puges ema autost välja. Ta taipas kohe, milles asi. Artur tahtis oma pissipotti, ta oli ainult sellega harjunud.

“Kus see pott siis on?” küsis isa poistelt.

Kuid Kaspar ja Jaagup, kes olid asjad autosse kandnud, ei mäletanud, kuhu pott sai. Midagi polnud teha, kraam tuli lahti pakkida, et pott üles leida. Kära ja vaidlemist oli kõvasti ning kõike seda saatis Arturi õnnetu nutt.

Viimaks olid kõik kastid, kotid ja kompsud õuemurule laotatud. Ainus asi, mida polnud, oli Arturi pissipott.

“Kuidas võib üks asi niiviisi ära kaduda?” ahastas ema.

“Mina ei ole võtnud,” kinnitas Kaspar.

“Keegi polegi sind süüdistanud.”

“Äkki on seljakotis?” pakkus Jaagup viimases hädas.

Kaspar turtsatas.

“Ära aja jama! Pissipott seljakotis!”

“Täiesti lootusetu! Itaalia perekond. Midagi pole öelda,” löi isa tüdinult käega.

Teele, kes seni ikka veel autos istudes häirimatult raamatut luges, tõstis äkki pea.

“Aga võibolla jäi hoopis tuppa?” ütles ta rahulikult.

Kõik vakatasid ja vaatasid Teelet kui selgeltnägijat.

“Kuulge, vist jäigi,” pomises Kaspar. “Mul tuleb nüüd meelde, et nägin seda veel viimati voodi all.”

Isa keeras taluukse lahti. Jaagup jooksis tuppa, puges voodi alla ja tuli pott käes võidukal ilmel trepile.

“Mine tee nüüd piss ära!” hüüdis isa Arturile.

Ent väikevend ei liikunud paigast. Ta seisis vaikselt keset õue ja mööda tema dressipükste sääri valgus allapoole pikk märg laik.

Asjade pakkimine võis alata.

Teel

Maantee lookles metsade ja põldude vahel, aeg-ajalt sõideti mööda mõnest külast või asulast. Lapsed vaatasid algul huviga neid tuttavaid paiku, ent tee linna oli pikk ja jalad hakkasid paigalistumisest väsima. Pealegi avastasid Kaspar ja Teele, et suures asjade pakkimise tuhinas unustasid nad hommikul süüa. Nüüd olid kõhud tühjad mis tühjad. Lausa korisesid. Seepärast palus Kaspar teha mõne ettejuhtuva hamburgeriputka juures väike peatus.

“Meil on Teelega kõhud tühjad,” teatas ta.

“Mul on ka tühi,” hüüdis Jaagup.

“Miks te kodus ei söönud? Korralik toit oli valmis. Nüüd tahate jälle seda rämpsü,” polnud isa nõus peatusele aega raiskama. “Akna peal korvis on mõned keedemunad. Sööge neid.”

Kaspar turtsatas.

“Ma olen terve suve ainult mune söönud. Varsti olengi muna nägu.”

“Mina munavalget ei söö,” kuulutas Teele. “Mina söön ainult kollast. Valge on vastik.”

“Näe, ongi putka!” hüüdis Jaagup.

Laste rõõmuks pööras isa sõnalausumata teelt kõrvale.

“Ikka annad neile järele,” oli ema üllatunud.

“Ega lapsi ei saa nälga jätta,” arvas isa. “Pealegi pole nad ammuilma midagi sellist söönud.”

Hamburgerid ja joogipudelid käes mõnulesid lapsed mõnda aega vaikides tagaistmel. Väike Artur imes rahulolevalt kõrrega pakist mahla.

Siis äkki tahtis Jaagup metsapeatust. Enam ei suutnud kannatada. Jälle tuli auto kinni pidada ja Jaagup põikas puude vahele.

“Minge käige siis teie ka ära,” ütles ema Kasparile ja Teelele. Aga need raputasid pead. Neil polnud häda midagi. Nemad pidasid linnani vastu.

Paarkümmend kilomeetrit sõideti rahulikult edasi, kui Teele järsku hüüdis:

“Kuulge, siin müüdi ju seda head jäätist!”

“No nüüd tõesti aitab...,” alustas ema. Ent tema järjekordseks imestuseks vajutas isa juba piduritele.

“Üks jäätis kuluks tõesti ära,” oli ta lastega seekord ühte meelt.

Mõne minuti pärast jätkus sõit pere ühise jäätisesööminguga. Külma magustoit rahustas meeli ja linnajõudmiseks ei paistnud olevat enam ühtki takistust... Kui ainult Kaspar ja Teele poleks tundnud, et nüüd kohe on vaja ilmtingimata veel ühte metsapeatust. Ainult ühte õige-õige pisikest, päris viimast, palusid nad nina kirtsutades.

Isa köhatas kurjakuulutavalt, ent säilitas siiski veel rahuliku meele ja pidas masina seegi kord teeveerel kinni.

“Kui nii edasi läheb, ei jõuagi ma homme tööle.”

Ta tuli autost välja, ringutas ja ootas Teelet ning Kasparit. Korraga jäi isa pilk peatuma millelgi teisel pool maanteekraavi. Ühe hüppega oli ta kraavist üle, kükitas väikese kuuse kõrvale ja hoidis püsti tõustes käes prisket puravikku.

Isa nägu säras võidurõõmsalt. Seened! Siin kasvasid seened!

Ja see tähendas, et nüüd polnud neil enam kusagile kiiret. Isegi töö ja kool võisid pisut veel oodata, sest seened olid isa kirg.

Jälle kodus

Kui ema korteriukse lukust lahti keeras, raputasid Jaagup ja Kaspar üksteise võidu esikus tossud jalast ning tormasid oma tuppa. Pärast pikka sõitu palavas autos tundus tuba mõnusalt jahe. Terve kuu ei olnud keegi siin toimetanud.

Kaspar võttis hoogu ja hüppas täies pikkuses voodisse. Sirutas end välja ning ringutas mõnusalt. Jaagup järgnes vanema venna eeskujule. Siis sättis Kaspar kõrvaklapid pähe ja hakkas muusikarütmis sõrmedega vastu seinatrummeldama.

Jaagup tõmbas oma voodi kohalt riulist ühe koomiksi, viskas selili olles jala üle teise ning tegi ajakirja suvalise koha pealt lahti.

Veidi aja pärast kiikas isa üle ukse poiste tuppa.

“Kes siis asjad autost ära aitab tassida?” küsis isa.

Kaspar tõmbas vastumeelselt klapid peast.

“Kuhu siis nii kiire? Ega asjad eest ära ei jookse.”

Ent poisid teadsid, et vastupunnimine on asjatu. Nad ajasid end voodist üles ning panid esikus tossud jälle jalga. Trepil tuli neile vastu Teele, kummaski käes suur komps.

“Küll sina oled meil ikka tubli! Näe, poisid ainult laisklevad,” aimas Kaspar ema häält järele.

Teele tegi vennale kõvera grimassi ja rühkis trepist üles.

Nüüd asusid ka Jaagup ja Kaspar appi ning ühisel jõul oli kogu kraam varsti korterisse kantud. Isegi Artur lõi vapralt kaasa, tassides tuppa kohvi-keedukannu ja röstimisaparaadi.

Lõpuks olid lapsed vabad. Teele läks oma tuppa ja hakkas elamist sisse sättima. Poisid kallasid maalt kaasa võetud kraami vaiba peale hunnikusse. Kõik need asjad tuli loomulikult tuppa hoolega ära peita, et mitte isa-ema silma riivata, sest muidu võis jälle pahandus tõusta. Nii läksid käiku voodialused, lauasahtlid, riulid ja kapisopid.

“Vaata, selle leidsin ma varemete tagant kraavist,” tõstis Jaagup põrandalt vana traktorikombaini rooli.

Kaspar noogutas.

“Seal oli üldse igasuguseid vingeid asju. Näe, need vedrud on ju sealt-samast. Kuhu ma nad panen?”

“Lükka voodi alla või viska kapi otsa, ega mujale ei mahu.”

“Mul läheb neid kindlasti vaja. Tead, ma teen nendest vedrukingad – seitsmepenikoorma saapad. Sellise hoo saab sisse, et paari minutiga olen koolis.”

“Äkki teed mulle ka?” kauples Jaagup.

“Kui sa just hästi maksad...,” naeris Kaspar, “aga noh, sina pead kõigepealt koolitee selgeks saama.”

“Mul on juba selge,” kinnitas Jaagup.

“Sul võib ju selge olla, aga ega siis esimeses klassis ei tohi selliste saabastega kooli minna. Mõtle ise, ranits seljas, koolimüts peas ja hüppad nagu konn kooli poole. Kõik vaatavad, et mingi eriti veider olend.”

Jaagup sügas kukalt.

“Ega vist ei sobi küll... Kuule, kuhu ma hobuserauad panen.”

“Anna siia, ma torkan oma sahtlisse,” võttis Kaspar rauad enda kätte.

“Sahtlisse?” kahtles Jaagup. “Vist ei tasu, need on jube roostes.”

Aga Kaspari arvates oli see asjatu mure.

“Heh, naljamees! Ega rooste siis paberit söö. Anna aga siia.”

Ta toppis hobuserauad kuidagimoodi pungil täis sahtlisse ja pressis põlvega kinni.

“Näed, ongi kindlas kohas.”

Korraga hakkas Kaspar toas ringi tuulama, raputas kotid tagurpidi ja otsis tühjadest pappkastidest. Naabri Aini käest sünnipäevakingiks saadud taskulamp oli jäljetult kadunud. See oli selline kettakujuline, mahtus mõnusaltsalt pihku ja peenike valgusviirg jooksis pimedas otsekui peopesast välja.

“Kuhu ta küll kadus?” oli Kasparil juba nutt varuks.

Jaagup püüdis venda tulutult aidata. Taskulampi polnud kusagil.

Kaspar läks kööki ning küsis ka ema ja isa käest, aga nemadki ei teadnud lambist midagi.

“Näed siis ja ikkagi pani plehku!” imestas isa.

“Mis? Mis plehku? Mida sa räägid?” küsis Kaspar arusaamatult.

“Mida ma räägin? Ise alles ütlesid meile, et ega asjad eest ära jookse, aega neid autost tuua küll.”

Aga Kasparil polnud silmnähtavalt naljatuju.

“Väga naljakas!” vastas ta virilalt ning jätkas otsimist.

Teisest toast tulid Artur ja Teele.

“Kõht on hirmus tühi,” kurtis Teele.

“Kohe saab süüa,” ütles ema, “võite hakata lauda katma.”

Samal ajal kiikas Kaspar köögikappidesse.

“Teele, ega sina minu taskulampi pole näinud?”

Teele raputas pead. Jaagup kükitas Arturi juurde ja küsis väikevenna käest:

“Kas sina tead, kus on Kaspari taskulamp?”

“Tean küll.”

Kaspar tormas õhinal Arturi juurde.

“Kus? Kus on venna lamp?”

“Ära kadus,” vastas Artur lihtsalt.

Kõik hakkasid naerma ja isegi Kaspar muigas. Teele võttis riiulist taldrikud ning ladus lauale. Äkki leidis ta lauaservalt ühe ümmarguse eseme.

“Võib-olla on see sinu lamp?”

“Näita! Kust sa leidsid? Kus see oli?” tormas Kaspar laua juurde.

“Siitsamast, laua pealt.”

“Kuidas küll Teele kõiki asju teab?” imestas Jaagup.

“Teele on selgeltnägija,” arvas isa.

Ema muigas.

“Ühte selgeltnägijat on meile hädasti vaja, kui ülejäänud pere ainult asju kaotab.”